

Textilművészet és fenntarthatóság

VIII. Kortárs Textilművészeti Biennálé

PERTICS FLÓRA

Madrid, 2019. IX. 17. – XI. 3.

2019 őszén volt látható Madridban a VIII. Kortárs Textilművészeti Biennálé. Az esemény a World Textile Art Organization szervezésében jött létre, amelyet 1997-ben a kolumbiai Pilar Tobón alapított, központja pedig Miami-ben található. A biennálét eddigi története során az Egyesült Államokban, Venezuelában, Costa Ricában, Argentínában, Mexikóban és Uruguayban rendezték meg, így az idei az első európai helyszín.

Az esemény egyik kiemelt célkitűzése a kortárs textilművészet lokális, nemzetközi és nemzetek közötti szinten történő megismertetése és népszerűsítése, a területen alkotó művészek közötti kapcsolat és összetartás erősítése, illetve a műfajra érzékeny és befogadó közönség megteremtése.¹ A nyolcadik biennálé tematikája a fenntartható város fogalmára fókuszált, a felhasználható anyagok és eszközök tekintetében pedig a textilművészet hagyományos értelemben vett kereteit kiszélesítő válogatással élt. Az anyagot három helyszínen lehetett megtekinteni: a Museo del Traje kiállítóterében kis méretű textilek és fotók, a Centro Arte

BAIBA OSITE: *Városfalak*, 2019,
fa, vászon, 175×130×3 cm

AMANDINE BOUET: *Zavaros vizek*, 2019,
gyöngyhímzés, hímzés, bőr, gyanta, vászon, 150×116 cm

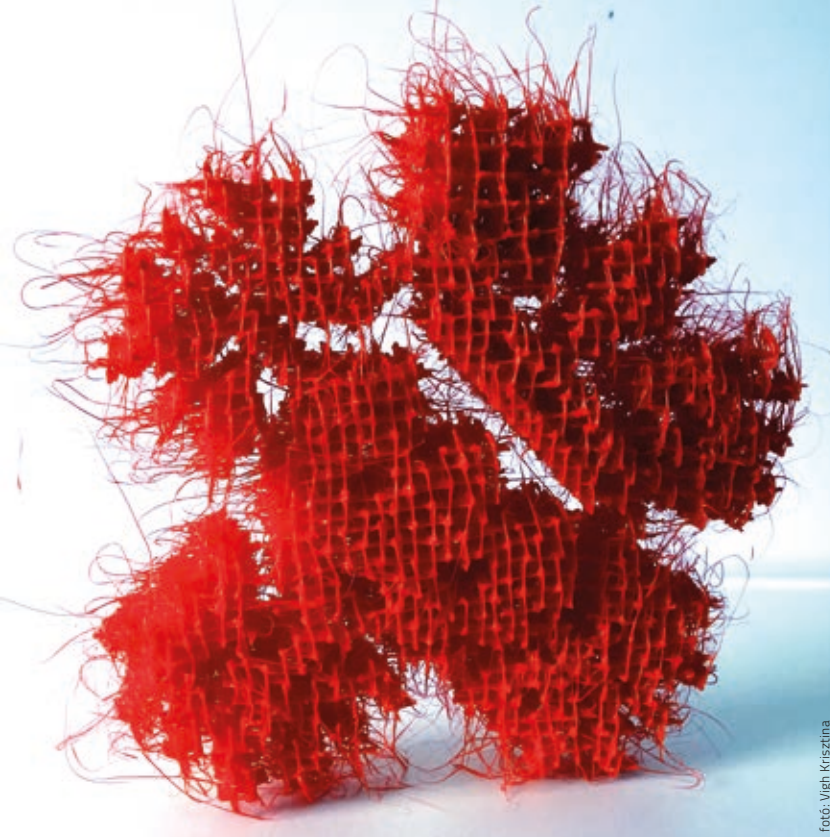
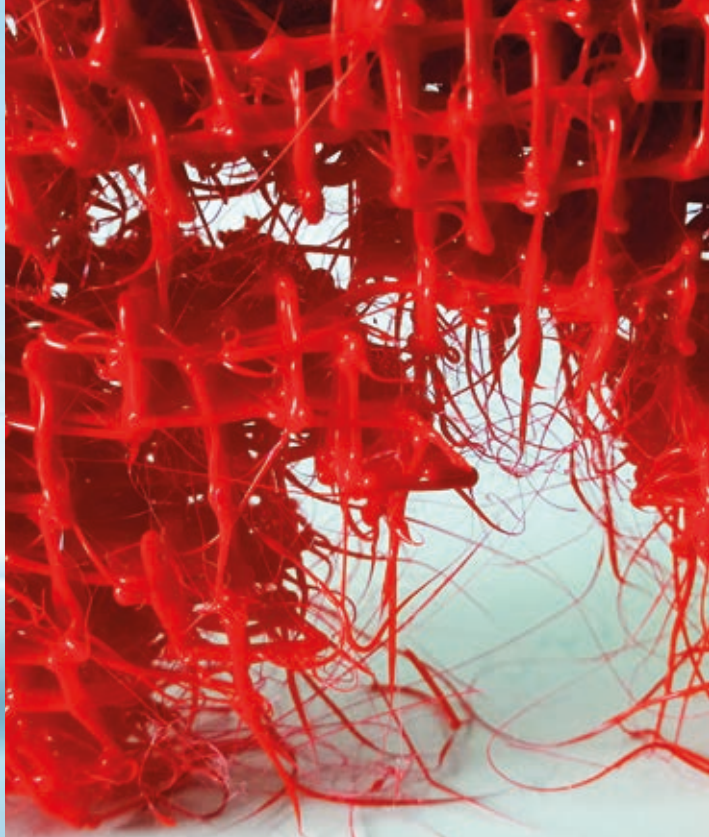

foto: Vigh Krisztina

Complutense termeiben a nagyobb formátumú alkotások és videómunkák, a Real Jardín Botánico Alfonso XIII botanikus kertben pedig szabadterei installációk kaptak helyet.

Az esemény tanúsága szerint a textilművészet napjainkra talán éppen azért vált izgalmassá, mert egy nehezen behatárolható kategória. A kiállított alkotások mind a felhasznált anyagokat és technikákat illetően, mind a formátumot tekintve igen széles skálán mozogtak. Szövés, hímzés, varrás, kötés, csomózás, horgolás, quilt, gyöngyapplikáció, tértextil, valamint ezek hibridjei adták együttesen azt a képet, amely a letűnt technikák újraértelmezésén át a különböző progresszív megoldásokig számtalan módon értelmezi a műfaj 21. században betöltött szerepét és legfrissebb irányvonalait.

Érdekes módon éppen az iparművészet és a képzőművészet közötti mesgyn mozgó művek bizonyultak a legelőremutatóbbnak és legizgalmasabbnak. A textilművészet erős, a népművészetben gyökerező múltja számos alkotót késztetett arra, hogy a hagyományos módszereket és formai megoldásokat újraértelmezze, nem egyszer erős társadalomkritikai tartalommal töltve meg az adott alkotást. Sok esetben használtati tárgyiból, például ruhaneműből vagy falvédőből kiindulva, azt képi és szöveges tartalmakkal ellátva vagy drasztikusabb átalakításokkal jött létre a műalkotás. Ilyen megoldással élt például Yoshiko Sashida (Japán) *Ecllosion* (2018) című, szűnyoghálóból készített, hatalmas uszályos, hímzett ruhája; Elena Martínez Bolio (Mexikó) *Saberes continuos* (2019) című, természetes anyagokból készített, tradicionális maya női viselete, amely képregényekre emlékeztető narratíva felhasználásával fogalmaz meg olyan aktuálpolitikai kérdéseket, mint a

VIGH KRISZTINA: *Cross your stiches!*, 2019, 3D-nyomatás, politejsav, 20×20×4 cm

környezetvédelem vagy a nemi egyenlőség. Az utóbbi egyébként hangsúlyos és központi kérdésnek bizonyult a kiállított munkák jelentős részében, például Marie Bergstedt (Egyesült Államok) *Ladies in Lab Coats* (2018) című alkotásában az orvosi köpenyek anyagára hímzett, női tudósok nevét felvonultató szalagok egy, a tudományos élet szimbólumait megjelenítő blézer társaságában estélyi ruhává nemesednek a próbában.

Izgalmasak voltak azok az alkotások is, amelyek mindenféle formai előképet elvetve, közvetlenül a műalkotás befogadóra gyakorolt érzéki hatására apelláltak. Jó példa erre Consuelo Walker (Chile) *Excess* (2017) című, szoborként is értelmezhető munkája, amely tulajdonképpen egy 180 centiméter hosszúságú, teljes terjedelmében gombostűvel tűzdelt szalag. A tűk vércseppekre emlékeztető gombja és csillogó fémszára távolról kifejezetten kellemes látványt kelt, és csak közelről bontakozik ki a szépségen túlmutató, a tűszúrásokhoz a fájdalom és a sebesülés érzetét társító másodlagos tartalom. A csillogás és tobzódás ellentétes pólusát mutatja be Amandine Bouet (Franciaország) *Eaux troubles* (2019) című, két darabból álló fali installációja, amely attól válik érdekessé, hogy megidézi az haute couture ruhák gazdag gyöngyhímzését, a subázott viseletek rojtjait, és mindezt csillámokkal, műanyag gyöngyökkel és egyéb, a képzőművészetben többségében mellőzött anyagok halmozásával éri el.

Az eltérő kulturális háttérből érkező alkotók munkái a sokszínűség ellenére is határozott irányvonalakat rajzoltak ki, köztük a kohéziót a fenntarthatóság fogalma volt hivatott megteremteni, rendkívül sokrétű olvasatnak engedve teret. A kortárs textilművészet egy folyamatosan változó, alakuló terep, egy nagyrészt ugyan a manualitásra alapozó, ám azt mégis folyton megkérdőjelező műfaj. A biennálé elsődleges üzenete, hogy a környezetszennyezést érintő globális közbeszédben sok más mellett kiemelkedik a textilipar felelőssége, és ez a tény a textilművészet képviselőit óhatatlanul is aktív szerepvállalásra kell, hogy ösztönözze. Ugyanakkor a műfaj láthatóan a gyökereitől sem szakadhat el, és egy másik, ma szintén meghatározó téma, a nőművészet kapcsán is megkerülhetetlen.

Jegyzet

1 <https://madrid2019.wta-online.org/about-the-biennial/>